

Цілющий погук духовної пісні

У неділю, 20-го жовтня 2019 року, в Домі культури у Снині відбувся 29 Фестиваль духовної пісні (сценарист Павло Богдан, режисер Ігор Крета, конферансьє Степан Гій).

Фестиваль виникав у складний післяреволюційний час. Він став одним з перших у

прикладом згодом пішли далі аналогічні фестивалі духовної пісні у різних частинах Словаччини. Без духовного начала у житті людини у наш складний час важко обійтись.

Учасників і гостей фестивалю привітали заступник голови Центральної ради Сою-

та три колективи з України та одна солістка.

На початок програми прозвучала молитва «Отче наш» у виконанні хору Православного храму свв. Кирила і Мефодія в Гуменному, яку стоячи підхопили всі присутні в залі. Хор виник з ініціативи настоятеля о. Петра Гуменика восени 1994 року. Цього року хор відзначає 25 років свого існування. Першим диригентом була Анна Корба, сьогодні хор веде Миколай Сургент. На протязі 25 років хор виступав на різних церковних та культурних акціях, екуменічних зустрічах і фестивалях. Хор записав кілька святих літургій для Словацького радіо, брав участь у духовному фестивалі в Кросні (Польща). З нагоди 10-річчя діяльності хор видав

▲ Під час урочистого прийняття організаторів керівників колективів в синіському каштелі.

Словаччині і на ньому на повну потужність прозвучало духовне слово, пісні і піснеспіви східного візантійського обряду. На той час між окремими конфесіями не панував мирний час. Проте фестиваль зі сцени примовлявся до представників церков і віруючих духовним миротворним

зу русинів-українців СР Павло Богдан і заступник приматорки Снини Маріан Кніж. Ще перед урочистим відкриттям фестивалю Маріан Кніж у прекрасному синіському каштелі прийняв представників організаторів та керівників хорів з Словаччини і України. Додаймо, що окре-

▲ Виступає студентка Основної школи мистецтв у Снині Алжбета Огражданська.

компакт-диск. Кожного року у період Різдва Христового хор організує різдвяні концерти за участю церковних хорів міста Гуменне. Хор виконав піснеспіви «Світе тихий», «Архангельського», «Свят, свят», «Щедрий вечір» композитора Богдана Сегіна та «Ялице во Христа креститеся».

Багаторічним учасником фестивалю є гості з Велико-го Березного (Україна) – Вокальний ансамбль Дитячої школи мистецтв. Під керівництвом художнього керівника хористки на професійному рівні виконали пісні «Божа Мати сіяла квітки» на слова С. Жупанина, музика В. Циганина, «Святе причастя» на слова В. Мендуня, музика М. Дацка, «В Назареті зацвіла лелія» на слова і музику о. І. Дуцка та «За все Тобі я дякую».

Вперше на фестивалі представився хор «ДУГА», який працює при Денному стаціонарі «ОПАЛ» в Пряшеві від 1982 року. Виступає на різних акціях, в тому числі з нагоди Місяця пошани до старших, СНП та виступає на різних фестивалях. Художній керівник – Зденка Булик. У виконанні колективу за супроводу на акордеоні Ігоря Крети прозвучали духовні

(Продовження на 2 стор.)

▲ Хор хлопчиків і юнаків Мукачівської хорової школи.

47-ий огляд народних пісень «Маковицька струна» концерт переможців регіональних конкурсів

Бардіїв • 30.11.2019 о 15.00 і 19.00 год. Палац спорту «Мир»

Predpredaj vstupeniek v Bardejove:

Turisticko-informačná kancelária,
Radničné nám. 21, tel.: 054 474 40 03;
Hornošarišské osvetové stredisko,
Rhodyho 6, tel.: 054 472 22 75.

Vstupné: о 15.00 hod. – 3 €, о 19.00 – 6 €

Пряшів • 1.12.2019 о 15.00
Театр ім. Йонаша Заборського

Predpredaj vstupeniek v Prešove:

Pokladnica DJZ, Hlavná 48,
Prešov, tel.: 051 756 21 99,
pokladnica@djz.sk

Vstupné: 8 €

На програмі засідання – центральні акції та видавнича діяльність

У вівторок, 15 жовтня 2019 р., в Пряшеві відбулось чергове засідання Президії Центральної ради СРУСР. Під керівництвом виконуючого обов'язки голови Центральної ради Союзу Павла Богдана було обговорено стан підготовки 29 Фестивалю духовної пісні в Снині, який відбудеться 20 жовтня 2019 року за участю домашніх і закордонних хорів. Президія схвалила програмно-організаційне забезпечення 47 огляду народних пісень «Маковицька струна», який відбудеться в спортивному залі «Мир» в Бардіїві в суботу, 30 листопада, та в Пряшеві в неділю, 1 грудня 2019 року, на великій сцені Театру ім. Йонаша Заборського. Разом з тим, Президія схвалила видавничий план періодичних і неперіодичних видань Союзу на 2020 рік.

В ході засідання було оцінено діяльність Бардіївської та Гуменської регіональних рад Союзу

русинів-українців СР. Голова Бардіївської регіональної ради Союзу Микола Деніс поруч з позитивними зрушеннями у діяльності організації в галузі культури вказав на старіння членської бази і функціонерського активу. Голова Гуменської регіональної ради Союзу Микола Петришак позитивно оцінив діяльність Міської організації Союзу в Снині та ініціативу сільських урядів в Пихнях, Тополі, Убллі, Рунині та в інших селах в організуванні традиційних фольклорних акцій. В меншій мірі вдається залучати до діяльності молодь, зокрема, на Лабірщині та Гуменщині.

Президія звернулась до Президента Словацької Республіки Зузани Чапутової з метою обговорення наболілих питань культурно-національного життя русинів-українців Словаччини.

-мі-

▲ Хор Православного храму свв. Кирила і Мефодія в Гуменному.

словом, головним чином, до церков східного обряду, до греко-католиків і православних. Радше, що зусилля Союзу русинів-українців СР увінчалися успіхом і за цим

мі хори у неділю в дообідній час брали участь у святих літургіях в храмах Снини та у недалеких Пихнях.

У фестивалі взяли участь два колективи з Словаччини

▲ Багаторічний учасник фестивалю – Вокальний ансамбль Дитячої школи мистецтв у Великому Березному.

Фінансові пожертви

Радше, що читачі відгукнулися фінансовими пожертвами на заклик Пряшівської регіональної ради СРУСР. На фонд газети «Нове життя» і діяльність СРУСР пожертвували:

інж. Йосиф Ілюк, Пряшів – 300 €

Микола Мушинка, Пряшів – 100 €

Ірина Мацко, Кошиці – 10 €

Степан Секерак, Пряшів – 100 €

Оксана Господар, Кошиці – 20 €

МУД-р Тарас Козей і Анна Козей,

Меджилабірці – 100 €

особа, яка не бажає навести ім'я і прізвище – 25 €

Пожертви на газету, на діяльність Словацько-українського культурного та інформаційного центру та Союзу русинів-українців СР можна надсилати на такий рахунок:

VÚB Prešov, číslo účtu: SK95 0200 0000 0000 0223 4572

Редакція.

Цілющий подих духовної пісні

(Закінчення з 1 стор.)

твори, в тому числі такі, як «Glória», «Шалом алейхем» чи «Tajomná nos».

Студентка Основної школи мистецтв у Снині Алжбета Оградзанська за супроводу на фортепіано Павла Льюнца ви-

Жеплінська. Колектив виступав у різних церквах таких міст, як Київ, Самбір, Стрий, в багатьох селах України. Хор виконав пісні «Хваліте Господа» М. Вербицького, «Величаю Тебе, Боже, величаю» О. Харчук, «Святе причастя»

Володимира Волонтира. Хормейстер хору від початку заснування школи в 1983 році – Оксана Волонтир. Колектив виступав у 20 країнах Європи, що свідчить про його неабияку виконавську майстерність. У школі на сучасний день навчається близько 150 талановитих дітей. Така праця з дітьми може бути прикладом і для Словаччини. У фестивалі в Снині взяли участь 44 хлопчики і юнаки. Хор виконав «Привітальну» В. Волонтира, «Величаю, величаю Тя, Господи» А. Веделя, «Достойно есть» та «Іже херувими» Д. Бортнянського, «Трисвятос» О. Кошиця, прозвучали твори європейської класики. На завершення фестивальної програми хор виконав урочистий музичний твір «Молитва за Україну, відомий також під назвою «Боже Великий, Єдиний», церковний гімн України – музика Миколи Лисенка, слова Олександра Кониського. Цей твір і «Многая літ» присутні в залі прийняття стоячи.

Хочеться вірити, що ювілейний тридцятий Фестиваль духовної пісні цей хор привітає таким же величним і незабутнім концертом, як 20-го жовтня 2019 року в Снині.

Мирослав ЛІЮК.

▲ Пряшівський хор «Дуга».

конала пісню Лідії Гришової «Láska nekonečná».

Вперше у Снині побував хор «ВІРУЮ» церкви Успіння Пресвятої Богородиці у місті Дрогобич (Україна), створений у 1993 року. Засновником і регентом хору є Леся Роздольська. З хором також працює регент Марія

М. Дацка, «Світло життя» невідомого автора, «Прослави-мо Маму» М. Дацка, «Україна – це ти» на слова М. Бровченка, музика Т. Кароль.

Кульмінував фестиваль виступом хору хлопчиків і юнаків Мукачівської хорової школи під керівництвом диригента і директора школи

На дорогах з Пряшева в Австралію

16 жовтня 2019 року Пряшівська регіональна рада Союзу русинів-українців СР (голова Андрій Яцканин) в рамках циклу «НЕЗНАЙОМИ ЗНАЙОМИ» в Словацько-українському культурному та інформаційному центрі підготувала бесіду під назвою «о. Ярослав Пасок на дорогах з Пряшева в Австралію». Мова йде про відомого церковних колах діяча, судового вікарія Митрополитного трибуналу Пряшівської греко-католицької митрополії о. Ярослава Пасока (нар. 1976 року в Пряшеві), якого церковні обов'язки

▲ Виступає о. Ярослав Пасок.

завели з Пряшева у далеку Австралію.

В ході розмови з о. Ярославом, яку на професійному рівні вів Павло Богдан, присутні мали можливість ознайомитись не лише з його навчанням в Пряшівській основній школі з українською мовою навчання, але і в Римі. Проте основну увагу він присвятив своїй праці з вірниками в Австралії, серед яких він прожив понад вісім років.

Нагадаймо, що Ярослава Пасока направили в Українську католицьку єпархію в Мельбурні (Австралія, 2003 – 2012), а згодом він повертається в рідний край і стає священником у Пихнях (2012 – 2013), Пчоліному (2012 – 2014), Руській Новій Весі (2014 – 2018), паралельно працюючи на різних посадах в Пряшівській митрополії.

За словами о. Ярослава, українська діаспора Австралії живе активним духовним і національно-культурним життям і в своєму історичному розвитку може служити прикладом для багатьох українців, розсіяних по світах. Хоч в сучасному австралійській українці зазнали помітних втрат на національному полі, все ж таки на їх прикладі можна вчитись, як потрібно захищатись перед асиміляцією і злиттям з мажоритарним народом. У зв'язку з цим о. Ярослав Пасок вказав на благородну і виняткову роль священства в боротьбі за релігійно-національну самобутність українців Австралії і показав цикл фотографій з життя діаспори.

У художній програмі віночок українських пісень виконав Віктор Гащак.

▲ Хор «ВІРУЮ» з Дрогобича.

Музикою виховував молодь і дорослих З приводу 30-річчя з дня смерті Юрія Цимбори

В некрологу з приводу смерті Юрія Цимбори педагог і композитор Володимир Любимов на сторінках газети «Нове життя», між іншим, писав так: «До останніх хвилин олівець вписував у кожний етап мелодію життя, спів радості і оптимізму. На півтакті зупинився рух, замовкли

українського населення у Свиднику займав перше місце.

Праця в Піддуклянському українському народному ансамблі дала йому широкі можливості для творчої самореалізації. Для конкретизації оглянемо укладений покійним Ю. Цимборою перегляд своєї творчої діяльності, який залишився в рукопису і зберігався в сімейному архіві. Датується 16. 2. 1986 р. Має 58 стор.

Із згаданого документа вирине на поверхню особистість Ю. Цимбори яскравіше. Він скомпонував або опрацював понад 1 000 українських пісень для різних типів ансамблів, записав понад 1 000 українських народних пісень та мелодій. Сам наводить, що для Піддуклянського українського народного ансамблю та інших ансамблів написав або скомпонував понад 250 пісень різного жанру, написав понад 10 танців для ПУНА та інших колективів. Ю. Цимбора кілька пісень скомпонував також для SEUK-у, для ансамблю в Руському Керестурі та Новому Саду (Воеводина), а також для Заслуженого Закарпатського народного хору (Ужгород). Він залишив ним скомпонованих або опрацьованих понад 150 народних пісень, записаних в Пряшівській українській студії Словацького радіо. Ним скомпоновані або опрацьовані пісні «OPUS» записав та видав на пластинках. Десять його пісень записано на грампластинках і за кордоном. А пісня «Ой заграла музика-музиченька» була взята до колекції «Суверені народів (колишнього) СРСР».

Ю. Цимбора з Піддуклянським українським народним ансамблем репрезентував музику і пісню – народну творчість українського населення Чехословаччини і Словаччини в багатьох державах світу. Мистецтво і красу нашої пісні мали можливість (і під керівництвом Ю. Цимбори) побачити і послухати наші країни, але і жителі США, колишнього СРСР, Болгарії, колишньої Югославії, Німеччини, Голландії, Франції, Канади та інших країн. Ансамбль був дуже популярний і в Чехії і в Словаччині. Де б не побував ПУНА, всюди, в кожному селі щиро вітали його і з великим задоволенням брали участь в його концертах і приносили собі до своїх хат добрі почуття.

Народні пісні з нотами Юрія Цимбори опублікував у ряді видань. Серед них виділяються особливо такі збірники: «Народні пісні для мішаного і жіночого хору» (1958), «Хорові пісні для мішаного і жіночого хору» (1958), «Українські народні пісні Пряшівського краю». Книга I (1958), «Українські народні пісні Східної Словаччини». Книга II (1963), «Співаю і граю. Збірник пісень в обробці» (1971), «Поляна, поляна» (1978), «На майданах» (1979), «Мелодії серця» (62 пісні) (1980) та ін.

Підготовано на основі сімейного архіву Юрія Цимбори та інших джерел.

▲ Частина учасників бесіди.

На Покрови по-українськи

13 жовтня у церкві Святої Розалії м. Братислава пройшло Богослужіння до свята Покрови Пресвятої Богородиці українською мовою. Службу Богу відправив священник Української греко-католицької церкви отець Юрій Коласа.

Свято Покрови Пресвятої Богородиці є одним з найбільш шанованих свят в Україні. З Покровою співпадає й святкування Дня українського козацтва. У Богослужінні взяли участь члени української громади Братислави та співробітники Посольства України.

За матеріалами Посольства України в СР.

▲ Гурток української мови Основної школи в Ублї Снинського округу веде учителька на пенсії пані Камозінова. Цього року в ньому працює 11 учнів 2-го, 3-го, 4-го і 5-го класів. Крім вивчення азбуки, вони будуть читати вірші, співати українські пісні, робити виставки портретів письменників, виготовляти сувеніри.

15 жовтня 2019 року учні гуртка покликали між себе родачку – журналістку пані Ганну Чаваргу. Вона їм розповіла, як друкуються газети, як починала писати, де вчилася і різні пригоди з життя. Показала їм журнал «Дружно вперед», газету «Нове життя», часопис для дітей «Веселка» і сказала їм, яка є між ними різниця. Діти давали різні запитання і під кінець бесіди пані Чаварзі гарно подякували і побажали їй міцного здоров'я.

75 років тому сталася Токаїцька трагедія

19 листопада 2019 року пригадуємо страшну трагедію, яка сталася в українському селі Токаїк Стропківського округу. Жителі цього невеликого гірського села, що в 1940 році нараховувало 185 осіб, підтримували партизанів.

каїк у мистецтві українських малярів», в якій брали участь Д. Миллий, О. Дубай, М. Дубай, Є. Бісс, М. Добош та В. Шафранко. Частина їх творів стала експонатами Меморіальної кімнати-музею, яка була відкрита

▲ Франтішек Гібала «Повернення до спаленого села». Пам'ятник побудований в 1959 році на цвинтарі в Токаїку на заадуку про розстріляних токаїчан і спалення Токаїка.

У неділю, 19 листопада 1944 року, гітлерівці зібрали 34 мужчин, офіцер Куман прочитав їм смертний вирок і наказав розстріляти недалеко села. Двоє токаїчан – Михайло Медвідь та Андрій Стропковський – залишились живими і розповіли про страшну трагедію. Жінок і дітей фашисти вигнали, а село підпалили.

Після визволення села 28. 11. 1944 року жертв фашизму було похоронено на цвинтарі, а в 1959 році споруджено пам'ятник «Повернення до спаленого села» (скульптор Франтішек Гібала).

В 1949 році Українська Народна Рада Пряшівщини організувала двотижневу експедицію малярів і письменників під назвою «То-

1969 року. Токаїцька трагедія відбита у художній літературі, зокрема в поемі І. Мацінського «Токаїцьке весілля», оповіданні Ф. Лазорика «Мишко Медвідь» та інших творах.

Слідом за Токаїком за підтримку населенням партизанів гітлерівці спалили повністю або частково ряд інших сіл на Східній Словаччині. Серед них були спалені такі русько-українські села: Пчоліне, Корункова, Войтівці, Потічки, Колбівці, Пискурівці, Солник, Брусиця, Притуляни, Рогожник, Руська Поруба, Якушівці, Завада, Матяшка, Рафаївці, Лівівська Гута.

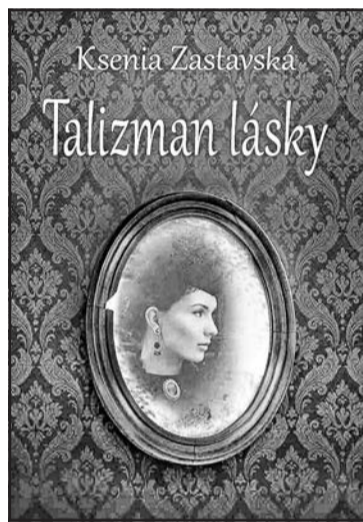
Кількість жителів Токаїка постійно падає: 1970 рік – 204 жителів, 1980 – 181, 1991 – 143, 2001 – 111, 2011 – 118, 2013 – 105, 2017 – 103. За переписом населення 2011 року кількість жителів Токаїка: за національністю – словацька – 112, русинська – 2, українська – 1, чеська – 1, невідомо – 1, за релігійною приналежністю: римо-католики – 15, греко-католики – 99, без віросповідання – 2, інша – 1.

▲ Так виглядав Токаїк 20.8.1947 року.

З української Одеси – до Словаччини

В одинадцятому номері за цей рік газета «Нове життя» від 7 червня 2019 року вже інформувала про появу перекладу на словацьку мову роману «Талісман кохання» української письменниці Ксенії Заставської (народилася, виросла і проживає в Одесі). Презентація книжки «Talizman lásky» (Пряшів, 252 стор. ISBN 978-80-89196-80-7), яку організувала Спілка українських письменників Словаччини, відбулася 17 жовтня 2019 року в Університетській бібліотеці Пряшівського університету. У презентації взяла участь авторка роману Ксенія Заставська (до речі, вона вже вдруге побувала у Пряшеві).

Перекладач Іван Яцканин детально ознайомив з творчістю Ксенії Заставської, зосередившись на романі «Талісман кохання». Сказав, що роман читається легко і з інтересом. Поруч з тим наблизив присутнім складності перекладу і ті реалії, які наявні в романі.

Сюжет розвивається, немовби у типовому любовному романі. Проте любовна сюжетна лінія приводить читача на історичні події ХХ століття на фоні боротьби між радянським тоталітаризмом і фашизмом. Дія відбувається в Литві. Молода, романтична і наївна дівчина Христина, яка ніколи нічого й чути не хотіла про по-

літику, опиняється у вирі політичних і воєнних подій сорокових років. У неї нема іншого виходу, як в усьому розібратися і все зрозуміти.

Авторка Ксенія Заставська розповіла про свої даль-

Уривки роману майстерно зачитали в українському оригіналі Евеліна Гват, а в словацькому перекладі – Степан Гій.

Після презентації присутні мали можливість придбати

▲ Під час презентації. На фото (зліва): Евеліна Гват, Іван Яцканин, Ксенія Заставська, Іван Тільняк.

ші книжки «Veto на щастя», «STECK. Мережива життя», в яких поєднуються любовна лінія з історичним детективом. Розкрила також свої творчі плани.

Видавець книжки Іван Тільняк (фірма NITECH), який працював над версткою і підготовкою книжки до друку, настільки захопився читанням книжки, що прочитав її негайно. Площинним відтворенням подій недавнього минулого роман дуже близький морально-етичному світу нашого сучасника, – сказав він.

книжку з автографом Ксенії Заставської.

Ксенія Заставська своєю книжкою принесла з української Одеси до Словаччини яскравий образ дівчини, яка власними силами змушена виманитись з міцних обіймів тоталітаризму, що раптом опинився поруч з нею. Людські виміри сприймання героїнею суспільно-політичних явищ близькі нашому сучасникові. У Словаччині теж свій досвід з різними подобами тоталітаризму.

-мі-

▲ Частина учасників презентації.

Реконструкція середніх шкіл у новому вбранні – шість шкіл та одна школа-інтернат

Кілька середніх шкіл Пряшівського краю пройшли реконструкцією. Крайовому самоврядуванню ще під час літніх місяців вдалося реконструювати шість шкіл та одну школу-інтернат. Дальші дві школи ще реконструюються. Загальна сума на реконструкцію – 2,2 мільйона євро. Модернізацією пройшли школи в чотирьох округах – Пряшів, Кежмарок, Гуменне і Снина.

У школах утеплювали облицювання, замінювали вікна, реконструювали фасади, включаючи балкони, також ремонтували дахи шкіл. Також були реконструйовані електроустановка, система опалення, сходи і т. п.

У Пряшівському окрузі впродовж літа було завершено реконструкцію у трьох школах на 1,1 мільйона євро. Найбільша інвестиція (796 000 євро) пішла на утеплення фасаду Середньої промислової школи будівель-

ної в Пряшеві. Реалізація цієї інвестиції значно скоротить витрати на виробництво тепла. У Середній лісотехнічній школі в Пряшеві було реконструйовано електроустановку та дах спортзалу (204 000 євро). Реконструкція та модернізація електроустановки будівлі теоретичної освіти майже на 150 тис. євро пройшла також в Об'єднаній школі ім. Л. Под'яворинської в Пряшеві.

У Кежмарку пройшли будівельні роботи в Середній фаховій школі, на що було витрачено 730 тисяч євро. На реконструкцію та модернізацію електроустановки будинку теоретичної освіти на вулиці Тварожанській Пряшівський самоврядний край виділив зі свого бюджету 143 000 євро.

У Гуменському окрузі було завершено реконструкцію Середньої медичної школи в місті Гуменне, де було утеплено бу-

дівлю школи (110 000 євро) та шкільного інтернату (126 000 євро). У Снинському окрузі у Середній промисловій школі було утеплено обшивку даху та встановлено фотоелектричні панелі. Пряшівський самоврядний край витратив на ці цілі загалом 163 000 євро.

В інших двох школах – Гімназії ім. Л. Свободи в Гуменному та Готельній академії Я. Андращика в Бардієві – роботи з реконструкції ще не закінчені. У Гімназії ім. Л. Свободи в Гуменному утеплюють облицювання та клас А на 223 тис. євро.

На реконструкцію балконів, фасаду шкільної будівлі та сходів в Готельній академії в Бардієві виділено 130 000 євро.

За матеріалами відділу комунікації Пряшівського самоврядного краю.

Андрій Бакош живе у нашій пам'яті

1-го листопада 2019 року ми пригадуємо неможливо 90-річчя Андрія Бакоша – вчителя, заступника директора та директора Основної школи, культурного працівника, керуючого кінотеатром у Малому Липнику Старолубовнянського округу. Свій вільний час він присвячував переважно молоді.

Андрій Бакош був довгорічним активним членом КСУТу, співзасновником та інструктором танцю фольклорного дитячого ансамблю в Малому Липнику, який брав участь у різних акціях, в тому числі у Святі культури русинів-українців у Свиднику.

Регіон, де він народився і жив, людей зі своїм виразним фольклором та народними традиціями він любив понад усе. На жаль, йому не судилося насолоджуватися результатами роботи, якій він присвятив усього себе. Не судилося насолоджуватися любов'ю своїх близьких і лише так просто вбирати в легені цілющий подих природи П'єнін. Після важкої хвороби у серпні 1985 року він назавжди залишив усе прекрасне на землі.

Хто його знав, присвятить йому тиху згадку.

Вічна йому пам'ять!

Дочки Оксана та Габрієла зі своїми родинами, редакція газети «Нове життя».

В ЧЕХІЇ НЕЗАБУТНЯ ПОДІЯ – ПОЯВА «НЕЗАБУДКИ»

Вперше в історії післявоєнної Чехословаччини та сучасної Чехії вийшов друком 1-й номер міжнародного незалежного чесько-українського літературного часопису для дітей та юнацтва «Незабудка», котрий з'явився на світ вслід за міжнародним незалежним чесько-українським літературним часописом «Мандрівник», засновником та видавцем котрих є Товариство «Опір Західної України» в Празі (Чеська Республіка).

Як зазначає головний редактор «Незабудки» Олег Павлів, назва цього літературного часопису для дітей та юнацтва цілком символічна та знаменна, адже саме цвіт незабудки вручають випускникам школи, щоб ті пам'ятали та берегли в серці незабутні дні дитинства та юності. З тією ж метою покликана заснована Товариством «Опір Західної України» в Празі (Чеська Республіка) «Незабудка» – донести і залишити незабутньою в серцях юних читачів української діаспори в Чехії рідну і незламну багатолітніми на неї посяганнями інтервентів українську мову та літературу крізь призму «Незабудки», на шпальтах якої надруковані твори для дітей та юнацтва (вірші, літературні казки тощо) сучасних українських письменників – Юлії Драгун, Олега Павліва та ін., і класиків української літератури, котрі своєю творчістю подарували дітям та юнацтву країні твори української літературної спадщини для дітей та юнацтва – Лесі Українки, Богдана Лепкого та ін.

Також в 1-му номері «Незабудки» надруковані українські та чеські народні прислів'я, щоб ознайомити юних читачів української діаспори в Чехії з народною творчістю чеських і рідних юним українцям обидвох країн – тієї, де народились і про яку не слід забувати та тієї, в якій живуть і яку слід поважати.

Завершують 1-й номер «Незабудки» образотворчі картини юної і талановитої 17-річної художниці Євгенії Гульчій, творчість якої уже заповнила серця багатьох її шанувальників і картини якої невпинно продовжують поповнювати колекції шанувальників українського образотворчого мистецтва, маючи великий попит на проведених нею багаторазових вернісажах.

Редакція «Незабудки»

Визначний італійський драматург Карло Гольдоні написав чудову комедію «Слуга двом панам», яка викриває дволичність осіб, які не знають, куди належать, життя яких дуже ускладнюється. Подібні слуги є й серед нас. Таким чином, життя як таке можна порівняти до пір року – весна – народження; літо – дозрівання; осінь – повільне опадання, а зима – замирання.

Крім іншого, життя має свою логіку. Деякі твердять, що воно подібне й до дороги, яка буває всякою: кривулястою, вибіною, але й гарною – асфальтованою. На дорогах, крім іншого, є означення, що вказують нам напрям – куди, в якій бік їхати. Але життя трошки йде трошки інакше. Є дні, коли проживаємо чудові хвилини. Все уявляється весною, а згодом нас щось спалює, ніби влітку, а потім – опадає, ніби восени, й, нарешті, з нами потрясає, ніби зимою, й провалюємось у безодню. Щось подібне діється з тим, хто підпадає під вплив алкоголю. Спочатку чарка за чаркою. Почуває-

Роздумуючи над життям, вернімся у минуле

мо себе, немовби у сьомому небі. Розв'язується нам язик. Ми аж занадто сміливі. І враз усе навколо нас (разом з вами) крутиться – вертиться. Нам погано. Не знаходимо собі місця.

Є люди, які вмійють подолати перешкоди. Поважають самі себе, але з великою покірністю віддають честь й іншим. Вони дружелюбні, добросердечні. А є й такі, що (крім себе) поважають лише зло. Живуть ненавистю. Здатні знаходити (часто й вигадувати) ті найчудовіші чуда, щоб показати себе, а при цьому понизити, приптати до землі того іншого (може, й колишнього колегу), кого з цілою душою ненавидять, здатні втопити його й у ложці води. А то все заради свого ЕґО заради своїх примх.

Прикладом може послужити й наше національне життя. Від давнього минулого аж до сьогодення. Зустрічаємось з дволичністю, зі «слугами двом панам». Поділяємось на тих крапцх, гірших і найгірших, хоч ми з того самого тіста спечені. Діється це й у нашому так званому демократичному суспільстві, де демократію пояснює кожен по-своєму. Ділимося на коаліцію й опозицію. Говоримо про службу народові, а при цьому бачимо лише свої інтереси. Прикладом є різні дискусії, де на першому місці завжди є інтереси тої або іншої партії. Але й тут відчувається роздрібненість, і все заради своєї позитивного чи негативного ЕґО. Найбільше кричать ті, у кого найбільше масла на голові. «Ми звичайні!» «Ми саски!» «Ми сякі-такі!» «Втікають від нас, бо не погоджуються з нашими думками!» Роздрібнюють наше політичне життя, створюючи партійку за партійкою. Іноді з кількома чле-

нами. Хоч хосен з того нульовий. Не знають що хочуть. Не знають куди йти.

Життя людини в наш час дуже складне. Зрозуміти його сутність дуже тяжко. У великих державах активно діють дві чи три партії, що після певного часу обмінюються у владі. Але маленькі держави не потребують десятки – десятки партій, щоб утримувати неспокій, гальмувати розвиток економіки чи культури, викликати грізню і ненависть аж до такої міри, що отим першим, (позитивним, людським) хочеться чимскоріше увійти у сферу зими, бо їхня доброта не в силі зрівнятися зі злобою.

Наше життя (національне і політичне) різнобарвне. Все залежить від нас. Куди спрямуємо свої погляди. Кому повіримо. Кому дамо свій голос. Бо в сучасності ані у національній меншині немає дорожніх знаків, які б нас спрямували на правильний шлях. Мусимо керуватись власним сумлінням. У даль нас мусить вести наш найдосконаліший комп'ютер – серце.

Перемоти може лише чиста душа, добре серце, любов людини до людини. Любов до народу, до держави, любов до жінки, до дітей, до рідних, де знаходимо блаженний спокій. Бо злоба ніколи нікому не приносить щастя. Злоба (національна, політична, культурна, економічна чи інша) завжди зістане лише злобою.

То ж – сприймаймо весну, втішаймося літом, очікуймо осінь, щоб прожити зиму. І у виборах, і під час перепису населення, який наближається. Не вигадуймо партії, не створюймо нові народи. Вернімося до історії, до минулого, з якого візьмемо усе те найкраще, найпозитивніше!

Юрій ДАЦКО.

Фінансова підтримка культури національних меншин

Недавно були опубліковані дані про висоту фінансової підтримки культури національних меншин Словацької Республіки. З-поміж 13 національних меншин наводимо дані про кошти, виділені для русинів і українців:

Рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
русини	230 000	200 000	263 482	294 032	294 032	340 650	491 520
українці	155 000	100 000	108 142	100 673	100 673	117 000	153 600

Джерело:

Správa o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za obdobie rokov 2017-2018. Splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny.

https://www.narodnostnemensiny.gov.sk/data/files/7527_sprava-o-postaveni-a-pravach-prislusnikov-narodnostnych-mensin-za-obdobie-rokov-2017-%E2%80%932018.pdf

Програма радіо

1.11.2019 – п'ятниця
18.15–18.40 – Святкова програма (Р)
2.11.2019 – субота
14.00–15.00 – Музичні вітання
19.00–20.00 – Клуб особистостей русинський
20.00–20.30 – Громадянський клуб
20.30–21.00 – Гіт-парад русинський
21.00–22.00 – Національний калейдоскоп
22.00–23.00 – На словечко, реприза
3.11.2019 – неділя
21.00–22.00 – Клуб особистостей український
22.00–23.00 – Там, у нас, реприза
4.11.2019 – понеділок
18.15–18.40 – Радіоновини (Р)

5.11.2019 – вівторок
18.15–18.40 – Радіоновини (У)
6.11.2019 – середа
18.15–18.40 – Радіоновини (Р)
19.00–20.00 – Бєсїда русинська
7.11.2019 – четвер
18.15–18.40 – Радіоновини (У)
8.11.2019 – п'ятниця
18.15–18.40 – Радіоновини (Р)
9.11.2019 – субота
14.00–15.00 – Музичні вітання
20.00–20.30 – Мости
20.30–21.00 – Гіт-парад український
21.00–22.00 – Клуб особистостей український, реприза
22.00–23.00 – Національний калейдоскоп, реприза
10.11.2019 – неділя
21.00–22.00 – Бєсїда русинська, реприза

22.00–22.30 – Громадянський клуб, реприза
22.30–23.00 – Гіт-парад русинський, реприза
23.00–24.00 – Клуб особистостей русинський, реприза
11.11.2019 – понеділок
18.15–18.40 – Радіоновини (Р)
12.11.2019 – вівторок
18.15–18.40 – Радіоновини (У)
13.11.2019 – середа
18.15–18.40 – Радіоновини (Р)
19.00–20.00 – Дзвони над країною, русинське
14.11.2019 – четвер
18.15–18.40 – Радіоновини (У)
15.11.2019 – п'ятниця
18.15–18.40 – Радіоновини (Р)
Зміна програми можлива.

Гумор

Медкомісія у військоматі. Перед лікарем стоїть абсолютно голий здоровий хлопець і скаржиться на слабкість зору. Лікар піднімає руку з ручкою і питає:
– Що ви бачите?
– Нічого! Абсолютно нічого!
Доктор жестом підкликає медсестру, розстібає її сорочку і починає м'яти її груди.
– А що ви зараз бачите?
– Тільки неясні контури.
– Голубчику! Може, твої очі і підводять тебе, але твій член чітко показує напрямок казарми!

* * *

Дівчинка виходить із ванної і говорить Вовочці:

– У тебе в ванній висять два рушники: один під буквою «М», другий під буквою «Ж».

Я взяла той, що під буквою «Ж». Я правильно розуміла, «Ж» – для жінок, «М» – для мужчин.

– Ні, «М» – для морди...

* * *

Йде іспит. З класу виходить замучений студент. Всі у нього відразу запитувати:

– Ну, як здавав?

– Як в церкві.

– Як?

– Він ставить питання, я хрещуся. Я відповідаю, він хреститься.

НОВЕ ЖИТТЯ

NOVE ŽYTŤA KULT MINOR

zahraničia prijima: SLOVART G.T.G., spol. s r.o., Krupinská 4, P. O. Box 152, 852 99 Bratislava, e-mail: info@slovart-gtg.sk. Počítačová sada NITECH s.r.o., Prešov, Tlačí Grafotlač, Prešov. Ev. číslo EV 3301/09. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Vydáva Zväz Rusínov-Ukrajincov SR, IČO 00 177 725. Ročník 69. Šéfredaktor Miroslav Iljuk. Adresa redakcie: Janka Borodáča 5, 081 08 Prešov. Tel. 051/7733 707, e-mail: novezytta@nexta.sk. Náklad: 500 ks. Ročné predplatné 10,40 € Štvrťročné predplatné 2,60 € Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk. Objednávky do zahraničia vybavuje: Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlač. Uzbecká 4, P. O. Box 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranciana.tlac@slposta.sk. Objednávky na predplatné do zahraničia prijíma: SLOVART G.T.G., spol. s r.o., Krupinská 4, P. O. Box 152, 852 99 Bratislava, e-mail: info@slovart-gtg.sk. Počítačová sada NITECH s.r.o., Prešov, Tlačí Grafotlač, Prešov. Ev. číslo EV 3301/09. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

НОВЕ ЖИТТЯ

Відає Союз русинів-українців СР. Рік видання 69. Головний редактор Мiroslav Iljuk. Адреса редакції та адміністрації: 081 08 Прієшів, Янка Бородача, 5. Телефон 051/7733 707, e-mail: novezytta@nexta.sk. Рукописи і фотографії повертаються на прохання автора. Редакція залишає за собою право скорочувати статті. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди і не обов'язково збігаються з поглядами редакції.

Відає Союз русинів-українців СР.

Рік видання 69. Головний редактор Мiroslav Iljuk. Адреса редакції та адміністрації: 081 08 Прієшів, Янка Бородача, 5. Телефон 051/7733 707, e-mail: novezytta@nexta.sk. Рукописи і фотографії повертаються на прохання автора. Редакція залишає за собою право скорочувати статті. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди і не обов'язково збігаються з поглядами редакції.